

GOSPODARSKA STATISTIKA

AMERIŠKI IZVOZ IN UVOZ ZNATNO PADEL V L. 1929- 1930.

Zunanja trgovina Združenih Držav v minoletem fiskalnem letu (od 1. julija 1929 do 30. junija 1930) kaže posledice gospodarske krize, ki prevladuje več ali manj po vsem svetu in katere pojavi so padli v cenah blaga, nezaposlenost in zmanjšana kupna moč. Skupna vrednost izvoza in uvoza blaga je bila znatno manjša kot v letu 1928-29. Manjša vrednost izvoza je bila v glavnem posledica manjših izvoženih količin in vrednost uvoza je padla zlasti vsled nižjih cen uvoženega blaga. Mednarodna trgovinska bilanca je bila seveda aktivna (t. j. Združene Države so izvozile večjo vrednost kot so uvozile), ali ta ugodna bilanca je bila manjša kot v prejšnjem letu, ko je bila največja v zadnji dobi.

Vrednost izvoza v minoletem fiskalnem letu je znašala 4694 milijonov dolarjev, kar je za 680 milijonov oziroma 12,5% manj kot v prejšnjem letu. To je bil prvi upad v stalno rastlo tem razvoju izvoza od 1. 1921 naprej. Najbolj značilna poteza tega upada so bili manjši izvozi bombaža in avtomobilov, ali tudi izvozi drugega blaga, zlasti surovih jestvin, so znatno padli.

Uvozi v Združene Države so znašali 3849 milijonov dolarjev, kar je za 443 milijonov ali 10 odstotkov manj kot v prejšnjem letu. Prebitek izvoza nad uvozom je znašal 845 milijonov dolarjev, kar je sicer mnogo, ali manj kot prebitek od 1082 milijonov v prejšnjem letu.

Glavno blago izvoza so bili: bombaž, industrijalni stroji, poljedelsko orodje, električni stroji in aparati, petrolejski produkti, avtomobili, lesni produkti, železnine in jeklovine, pšenica vstevši moko, baker, kemikalije, tobak ter sadje in orehi. Uvoz so tvorili v glavnem surova sila, kava, surovi kavčuk (rubber), trstni sladkor, kože in kožuhovine, časopisni in drugi papir, lesna masla, rastlinska olja, kositer, volna, umetna gnojila.

Kanada je še vedno ostala glavno tržišče za ameriške produkte. Uvozi tja so znašali 830 milijonov dolarjev in uvoz od tam 487. Izvozi pšenice v Kanado, ki so pravzaprav namenjeni za Evropo, so padli od približno 44 milijonov dolarjev na 20.

Izvozi v Centralno Ameriko in Kubo so znašali skoraj 412 milijonov dolarjev napram povprečnemu izvozu od 434 milijonov v prejšnjih petih letih. Uvoz od tam so znašali skoraj 393 milijonov dolarjev napram 503 milijonov povprečnega uvoza v prejšnjih petih letih.

Izvozi v Južno Ameriko so padli od 551 milijonov dolarjev v 1928-29 na 436. Uvozi iz Južne Amerike so znašali skoraj 557 milijonov dolarjev napram 612 v prejšnjem letu.

Izvozi v vse evropske države skupaj so znašali 2173 milijonov dolarjev, kar je za 224 milijonov manj kot v prejšnjem letu. Uvozi iz vse Evrope pa so imeli vrednost od 1165 milijonov dolarjev, kar je za 114 milijonov manj kot v prejšnjem

letu. Padli so izvozi v vse glavne evropske dežele. Edino izjemo je tvorila Sovjetska Rusija, glede katere je izvoz porastel od 59 milijonov dolarjev v prejšnjem letu na 124 milijonov in uvoz od 18 na 22 milijonov dolarjev. Porastek izvoza v Rusijo je izviral zlasti iz večjih prodaj električnih aparatov, strojev in poljedelskih orodij (zlasti traktorjev). Izvoz teh samih je znašal 43 milijonov dolarjev, t. j. za 33 milijonov več kot v prejšnjem letu. Vrednost pošiljatev bombaža v Rusijo pa je padla na 18 milijonov dolarjev.

Znatno je padla vrednost izvoza v Angleško, Nemčijo, Italijo in Nizozemsko. Uvoz je padel zlasti iz Belgije, Francije, Nemčije, Grške, Nizozemske in Angleške.

Izvoz v Azijo je padel za 17 odstotkov ter je bil vreden 566 milijonov dolarjev. Uvozi iz Azije so znašali 1096 milijonov dolarjev, 10% manj kot v prejšnjem letu.

KANADA ZAPRE VRATA EVROPSKIM PRISELJEN- CEM

W. A. Gordon, kanadski minister za imigracijo in kolonizacijo je naznanil, da nova kanadska vlada namerava zapreti vrata priseljencem iz kontinentalne Evrope (t. j. Evrope razun Angleške) razun izkušnim poljedelcem "primernege tipa", ki imajo zadosti sredstev, da se takoj nastanejo in vzdržujejo na farmah, in razun žen in otrok oseb, ki so že nastanjeni v Kanadi.

Ta korak — izjavil je kanadski minister — je potreben vsled nezaposlenosti v Kanadi. Svrha je, da se prepreči prihod ljudi, ki ne bi bili v stanu najti delo po svojem prihodu, in da se zaščiti kanadsko ljudstvo pred večjo nezaposlenostjo. On smatra sedanji položaj kot začasen, ali hoče vporabliti stroge mere, dokler se ne zboljša položaj zaposlenosti, in tudi v bodoče kontrolirati imigracijo tako, da ne bo več prispevala k nezaposlenosti.

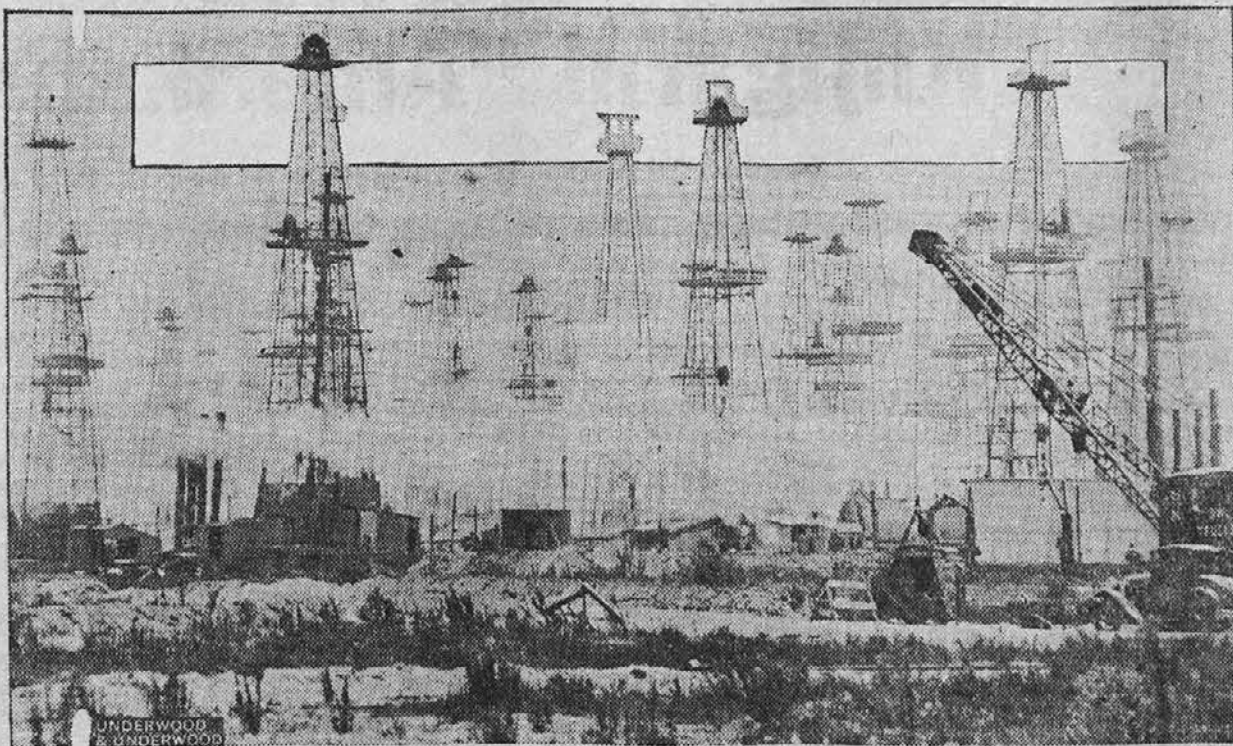
Nič se ni spremenilo glede priseljevanja iz Angleške in Združenih Držav, ali vlada za sedaj ne bo sploh podpirala priseljevanje od nikoder. Minister pa poudarja, da nove odredbe ne bodo nikakor ovirale prihod turistov in trgovcev iz Angleške in Združenih Držav.

Imelo se obzira za one priseljence, ki so že na poti, ali ti bodo pregledani ob prihodu.

SVETOVNI ZLATI ZAKLAD

Federalna banka v Zedinjenih državah je objavila podatke o svetovnem zlatem zakladu. Ta znaša kakšnih 13 milijard dolarjev. Levji del, 5 milijard, imajo seveda Zedinjene države. Na drugem mestu je Francija z 2 milijardami. Po kake pol milijarde imajo Anglija, Nemčija, Japonska in Argentina. Vendar pride zadnja na prvo mesto, če razdelimo zlato gotovino na število prebivalcev vsake dežele. Potem pride na vsakega Argentinca po 40 zlatih dolarjev, na Francoza 39, na Američana samo 32 in na Angleža 15 dolarjev. Vse ostale države zdaleka ne dosežejo teh števk.

NIHČE NE VE, KJE JE SREČA ZAKOPANA



Pred par meseci je bil ta kos zemlje, ki ga vidimo na sliki, skoraj ničvredna prerija. Leži v bližini Venice, Calif. Odkriti pa so bili na njem oljnati vrelci in zdaj donša ta kos na tisoče in tisoče dolarjev vsak dan.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

O STARIH KANONIH

V nekaterih starih kitajskih rokopisih se bere, da so leta 961. prišli pred cesarja Tsai-Tsona tuji in so mu pokazali, kako se dajo s pomočjo ognja metati puščice na veliko razdaljo. Leta 1001. so Kitajci že imeli nekakšne cevi za metanje ognja. Čez sto let, so iznašli "tho-tian", to so bambusove cevke, katere so napolnili z razstrelivom ter jih potem uporabljali, kakor danes bombe. V srednjem veku so Arabci dosti uporabljali takozvani grški ogenj. Za metanje tega hudega morilnega sredstva so uporabljali nekatere razpršilnike. Ti kanoni so bili najhujše vrste za tedanje čase. Zgodovinar Junville piše v svoji "Zgodovini kralja sv. Alojzija": "Nekega dne so prišli Turki s hudim orožjem, ki so ga klicali "Petriera", s katerim so metali grški ogenj, kar je najhujša stvar, kar sem jih kdaj videl. Ko je padlo na tla, je naredilo tak ropot, kot da je palo z nebes. Ko je letelo po zraku, se je zdelo kot žareč zmaj in je svetilo kot ob največjem dnevu."

ZVIJAČA VSTAŠKIH AFRIDOV

Poročali smo že o uporabi afganskega plemena Afridov v severozapadni Indiji ter o angleških vojaških letalcih, ki so obsipali upornike z bombami. Zdaj pa javlja "Morning Post" iz Kalkute, da se je ta letalska odprava proti Afridom končala z velikim fiaskom. Afridi so namreč prevarali letalce s tem, da so jim nastavili svoje stare plašče in turbane, ki so jih letalci cele ure obmetavali z bombami. Med tem pa so se Afridi zbrali na drugem kraju in se je njih vojski, ki ji povečujejo izkušeni dosluženi indijski vojaki, posrečilo pridobiti za upor še sosedna plemena. Kakor vse kaže, bodo imeli Angleži precej dela z vstaši, tembolj ker je najmodernejše sredstvo — letala — popolnoma odpovedalo.

Podpirajte trgovce in obrtnike, ki ozlašajo v Am. Slovincu!

MESTO SLEPCEV

V pustem vzhodnem delu Turčije je mesto, katerega prebivalci so po večini slepi. To je mesto Adlyaman, ki šteje 7000 prebivalcev in od teh vidi dobro samo 209, vsi drugi so pa popolnoma ali deloma slepi. Bivši turški sultani niso niti s prstom ganili, da bi olajšali tem nesrečnejšem usodu. Celotne klinike ni imelo mesto, čeprav je nad 5000 slepih prebivalcev v njem. Sestrskani reševalci obdelujejo malo rodovitno zemljo, da se za silo preživljajo.

Moderna Turčija se je spomnila tudi teh nesrečnejših, da sadi sadi njenega dela se bodo pokazali šele na bodočih pokolenjih. Vzrok splošne slepote je kronično vnetje očesne mrežnice, ki se podeduje od pokolenja do pokolenja.

KAJ POMENJATA 'ALBION' IN 'BRITANNIA'?

S tema dvema označbama Anglije se peča v nekem angleškem časopisu švedski raziskovalec Elbert Ekwall. Ime "Albion" navaja že Rufus Sexus Avenius v 4. stoletju pred Kristusom, a se pri tem opira najbrže na podatke kartaginškega pisatelja Hamilkarja (približno 500 let pred Kristusom), tako da je bilo to ime znano že Kartaganom. Albion pomenja: "bela dežela" in je po vsej priliki keltskega izvora. — Označbo "Britannia" razbija i grški i rimski pisatelji in izvira najbrže iz valiziške besede "prydyr", to je tetoviran. Britanci so si z iglo opikali kožo in nato namazali z rastlinskim sokom.

MEDNARODNA BORBA PROTI ZOBNIM BOLEZINAM

V Bruslju zboruje ta čas mednarodni kongres zobozdravstvene stroke, ki se ga je udeležilo po svojem zastopniku tudi Društvo narodov. Ta zastopnik je izjavil, da smatra Društvo narodov za potrebno, da se osnuje vse dežele sveta obsegaajoča organizacija za pobijanje zobnih bolezni in da bo to organizacijo skupaj z mednarodno zvezo zobozdravnikov tudi izvedlo. Preiskave o zdravstvenem stanju prebivalstva različnih dežel so pokazale, da so zobne bolezni prav tako važne in potrebne pobijanja kakor bolezni, ki jih Društvo narodov mednarodno pobija že sedaj.

ŠESTI ČUT ŽIVALI

Prirodopisci so že dolgo domnevali, da morajo imeti živali posebne čute, kakršnih ljudje nimamo in ne poznamo. Čudovit je n. pr. smisel za smer pri golobih pismošilih. Natanko opazovanje je pokazalo, da bo res tako. Čebela vidi ultravioleto žarke, ki so za človeško oko čisto nevidni. Mravlja ima boljši vonj kot vsak človek. Nekatere živali so posebno občutljive za električne valove pri brezžičnem brzojavljanju. — Kljub napredku v znanosti so na svetu še vedno uganke.

TANKI V PRIHODNI VOJNI

Ob italijanski meji imajo Francozi sedaj velike vojaške vaje. — Tanke, to je neke vrste oklopne avtomobile, ki se pomikajo na velikanskih verigah, so spravili Francozi že 2000 metrov visoko in z njimi bodo prekorčili skoro 3000 metrov visoke grebene. V tankih je prostora za več mož in za strojne puške. Že leta 1925. so Angleži vpeljali tanke za enega moža. Ti tanki vozijo s hitrostjo navadnega avtomobila in strokovnjaki računajo, da bodo v nekaj letih dosegli hitrost 150 kilometrov. V prihodnji vojni se bo vojak kar v tanku peljal v nasproten tabor, če mu ne bo sovražnik podkuril s težko granato.

ZOPET ŽRTEV RADIUMA

New York, N. Y. — Preteklo soboto je podlegla že 16. žrtev radija tekoni zadnjih pet let v tovarni, kjer izdelujejo plošče za ure s svetilnimi se številkami, West Orange, N. J. To pot je izdihnila 27 letna Anna Stasi. Kakor v vseh prejšnjih slučajih so se posledice zastrupljanja pokazale šele par let po zaposlitvi pri tem nevarnem delu.

POUK O TEM IN ONEM.

KDAJ STE PRIŠLI V ZDRUŽENE DRŽAVE-

Na to vprašanje mora inozemec in dostikrat tudi državljan imeti pripravljen odgovor ob vsaki priliki. Kajti odgovor na to vprašanje služi za dokaz o zakonitem prihodu v Zdr. Države in, kdorkoli ne more dokazati, da je prišel zakonito, je v sumnji, da je prišel nezakonito. Kdor hoče dandanes dobiti prvi državljanski papir, mora dokazati, da je bil zakonito pripuščten v Združene Države, in da se to more dokazati, mora v svoji prošnji navesti ime parnika in dan, ko je prišel. Drugače mu je pot do prvega papirja in do državljanstva zaprta — in dostikrat tudi do zaslužka, kajti mnogo podjetij in mnogo unijs zahteva prvi papir od delavcev.

Kar velja za prvi papir, velja seveda tudi za drugi papir. Kdor je dobil prvi papir pred dnem 1. julija 1929, mora se dati dokazati, da je prišel zakonito. Skratka podlaga za naturalizacijo je zakoniti prihod v Združene Države, in da se to dokaže, treba znati, s kakim parnikom je kdo prišel.

Isti dokaz treba doprinesati, ako kdo zaprosi za "permit", t. j. za dovoljenje za povratek po začasnem obisku v stari kraj. Kdor odide iz Združenih Držav brez "permita", ima vendarle pravico dobiti od ameriškega konzula izvenkrajno priseljeniško vizo, ali konzul mu izda to vizo le tedaj, ako dokaže, da je bil poprej zakonito pripuščten v Združene Države. Imamo prežalostne slučaje nekaterih rojakov, kateri so odšli začasno v stari kraj, pa se ne morejo povrniti v Združene Države, ker se ne spominjajo, s kakim parnikom so prvič prišli v Ameriko in zato ne morejo konzulu dokazati, da so bili zakonito pripuščeni.

Ravnatoko treba dokazati zakoniti prihod, ako inozemec hoče, da se ženi in otrokom pripozna pravica do prednosti v kvoti, kar je dandanes sploh edina mogočnost, da bi prišli v Združene Države.

Iz vsega tega je razvidno, kako je važno imeti točne podatke o svojem prihodu. Velikansko pa je število ljudi, ki je pozabilo ime parnika ali da-

tum ali še večkrat oboje. Mnogo ljudi ne zna niti za približni datum prihoda, nekateri niso sigurni niti za leto. To je navsezadnje naravno. Tedaj se ni polagalo mnogo važnosti na te podatke in s časom je človek na nje pozabil.

Kaj naj ti ljudje storijo? Ako je kdo prišel pred dnem 3. junija 1921 in ne more dokazati, da je bil zakonito pripuščten (bodisi ker je prišel nezakonito ali pa, ker se ne spominja, kdaj je prišel), sme zaprositi za registracijo prihoda pri najbližji priseljeniški postaji. Treba vložiti posebno prošnjo, priložiti pristojbino \$20 in kasneje podati se na priseljeniško postajo skupaj z dvema pričama. Postopanje traja približno šest mesecev ali še več, predno se zadeva poravnava, in je precej potratno, zlasti za one, ki stanujejo daleč od kake priseljeniške postaje. Ali v mnogih slučajih to je pač edina pot iz težave.

V večini slučajev pa je najboljša, da si človek poišče potrebne podatke o svojem prihodu. To je najcenejše in prihrani zamudo in mnogo sitnosti. Ali kako naj človek to najde, ko je pozabil? So pa načini, da se to najde. Vsakdo se vendarle spominja na neke okoliščine v zvezi s svojim prihodom in na podlagi tega, kar se človek spominja, more strokovnjak v večini slučajev najti potrebne podatke.

Immigrants Information Bureau, ki je našel datume prihoda mnogih rojakov, bi znal iz svoje izkušnje navesti mnogo slučajev, ko človek ni znal ni za leto ni mesec, še manj za ime parnika, pa vendarle po natančnem izpraševanju o vseh okoliščinah prihoda je dobil zadosti informacij, ki so končno dovele do najdenja potrebnih podatkov.

Immigrants Information Bureau, 215 — 4th Avenue, New York City, ki ga vodi naš rojak R. F. Hlacha, rad pomaga rojakom v tem pogledu, kakor sploh v vseh zadevah, tičočih se priseljevanja, naturalizacije, kompenzacij itd.

Za stranke v New Yorku je urad odprt poleg navadnih uradnih ur tudi ob sredah zvečer do 7. ure in v sobotah popoldne.

Denar v Jugoslavijo brzovajnim potom!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:		Za dinarje:	
\$ 5.00	\$ 6.15	200 Din	\$ 4.45
10.00	 11.25	500 Din	 9.80
15.00	 16.35	1000 Din	 18.90
20.00	 21.45	1500 Din	 28.00
25.00	 26.55	2000 Din	 37.00
35.00	 36.70	3000 Din	 55.40
50.00	 51.90	4000 Din	 73.50
75.00	 77.50	5000 Din	 91.60
100.00	 103.00	10000 Din	 182.00
200.00	 204.00	15000 Din	 273.00
300.00	 306.00	20000 Din	 363.00
400.00	 407.50	30000 Din	 543.00
500.00	 509.00	40000 Din	 724.00
600.00	 610.50	50000 Din	 902.00
700.00	 712.00	60000 Din	 1082.00
800.00	 813.00	70000 Din	 1260.00
900.00	 914.00	80000 Din	 1441.00
1000.00	 1015.00	90000 Din	 1620.00

Za pošiljke po pošti se sprejema samo Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenih drugih pristojbin in nobenih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

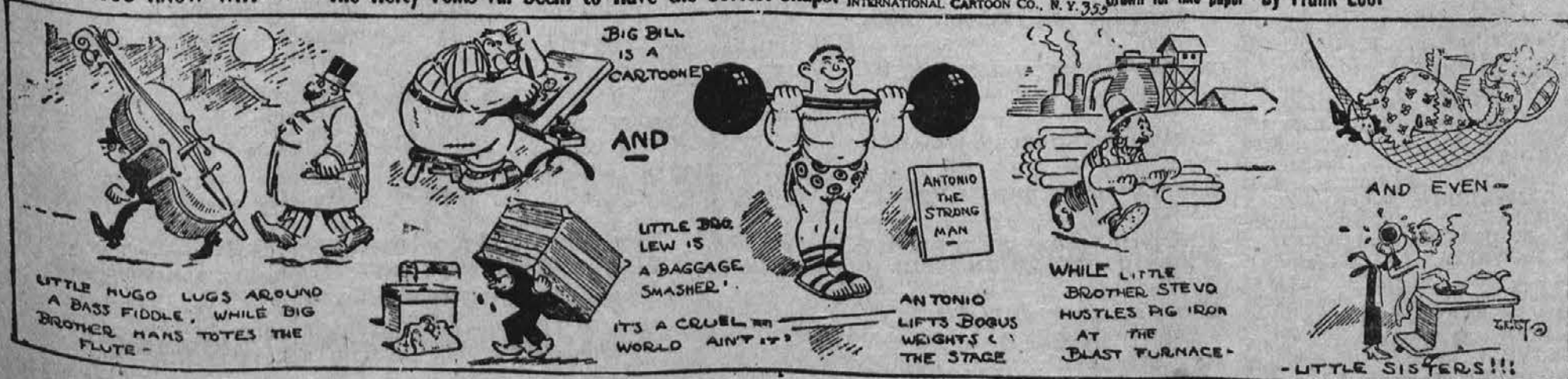
Uradujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldne. Ob torkih in sobotah do 8:30 zvečer.

KAPITL in PREBITEK.....\$ 300,000.00

PROMET IN VIRI NAD.....\$3,500,000.00

DO YOU KNOW WHY... The Hefty Folks All Seem to Have the Softest Snaps?

INTERNATIONAL CARTOON CO., N. Y. 355 Drawn for this paper By Frank Leet



O TRDOŽIVOSTI IN NENAVADNIH OBLIKAH PRI ŽIVALIH

Vse, kar živi, mora umreti. Morda je to baš ono, po čemer ločimo živstvo od mrtve narave, ker mrtva narava pač razpada, a ne more umreti. Včasih pa je prav težko določiti, ali je kaka žival že mrtva ali še živi. Celo pri človeku smo večkrat v dvomu, saj večkrat slisimo in beremo, da je bil kdo živ pokopan ali da je navidezni mrtvec oživel. Še težje je kakor pri človeku in visoko razvitih živalih pa se da določiti mrtvo stanje od živega pri živalih nižje vrste.

Spanje z bolj počasnim dihanjem, oslabilim bitjem srca, z zmanjšano sprejemljivostjo zunanega sveta nam je podoba smrti. A celo zimsko spanje živali, ki jim pade toplota na štiri stopinje Celzija in delovanje srca na osem utarcov na minuto, je še polno življenja v primeri z navidezno smrtjo nekaterih nižjih živali.

Neka živalca — 1 milimeter velika, čisto prozorna, ki živi v mlakah, vlažnem mahu — izgine, če ji zmanjka mokroline. Z drobnogledom lahko opazimo, kako se neha gibati. Tako se skrči, posuši in postane kepica prahu. Ta kepica lahko ostane leta in leta brez najmanjšega znaka življenja, morda — a ena sama kapljica vode zadostuje, da zopet naraste, dobi ude, se prerodi, se začne gibati in jesti. Ta poskus lahko ponovimo, kolikorkrat hočemo.

Prav tako kakor suša vpliva tudi mraz na nekatere živali. Če vsi smo slišali o zmrazitih kakah, ki pri ognju naenkrat ožive. Zabe lahko tako zmrazijo, da se jim lomijo noge kakor kuhinjske, da se dela led med njihovimi kožo in mišicami, a če jih počasi ogrevamo, zopet ožive. Neki francoski učenjak je izpostavil polže mrazu 150 dni pod ničlo, a razen ene — ki so vsi zopet ožive. Poskus je pokazal, da izdrže nekatere živali še večji mraz.

Niti smrti podobno spanje niti suša niti mraz ne pomenijo torej konca življenja. Kateri trenutek smemo torej zaznamenovati kot nastop smrti? Morda prenehanje bitja srca, prenehanje dihanja? A s tem umre le celota, posamezni deli žive dalje in ne moremo reči, kdaj nje živeti posameznik umre. Znano je dejstvo, da razpadajo pri mrtvecih lasje in nohte. Dele kože mrtvecev so že

presadili na rane živih in koža je narasla. Pri usmrčenih je deloval mozeg še nekaj minut, ko so že obsojenci odsekal glavo. Srce pa je nekoliko bilo tudi že dvajset minut.

Posamezni telesni deli imajo posebno življenje. Če presadimo kos črne kože na belega, postane ta bela in narobe. Pokazalo pa se je tudi nekaj drugega. Neki deklici so pri neki nezgodi izrezali s trebuhom kos kože in jo presadili na čelo. Po mnogih letih se je ta del kože odebelil, in sicer ob istem času, ko se je začela debeliti koža na trebuhu.

Poskusi so pokazali, da se dajo pri nižjih živalih presaditi celo glave. W. Finkler je delal take poskuse na žuželkah. Pri vodnih hroščih je presadil glave samic na trupla samcev ter narobe in živali so živele dalje. Samice z glavo samcev so se vedle kot samci, medtem ko so se pravi samci vedli napram njim kot napram samicam.

Posamezni organi pa lahko žive pod izvestnimi pogoji nekaj časa tudi, če jih ne posadimo na živo telo. Pogoji se seveda, da dobi odrezan organ hrano, kot jo dobiva v živem telesu s krvjo. Znano je dejstvo, da so pripravili izrezana srca raznih živali, da so bila in se ohranila leta in leta pri življenju. Tudi človeško srce se da za nekaj dni — do enega tedna — oživeti.

Neki učenjak je napravil zanimiv poskus. Odsekani pasji glavi je dovajal po žilah do vodnicah tople pasje krvi; dosegel je, da je glava odprla oči in celo obrnila oči proti človeku, ki jo je poklical po imenu.

Drug poskus. Prerezali so gliste deževnice in pustili, da sta se zrasla oba prva in oba zadnja dela. V zadnjem primeru je nastala glista brez ust, ki je živela toliko časa, dokler je imela dovolj življenjskih sokov v sebi. V prvem primeru je nastala čudna žival, ki je žrla na obeh koncih, dokler se ni v sredi razpočila.

S podobnimi poskusi se dajo ustvariti nove čudne živali: podgane z več glavami in nogami. Čudno je, da so živali, nastale po takih poskusi, ostale pri življenju in da se žive. Učenjaki jih goje in opazujejo, kako različne oblike more ustvariti življenje.

Večkrat vidimo in slisimo,

da se tudi pri domačih živalih rode mladiči čudnih oblik, na primer tele s petimi nogami, z dvema glavama, zrasli dvojčki itd. Kje so torej meje te zagonetne igre narave?

TO IN ONO.

KAKO KRADEJO

Ing. Tadeus Perkitny je objavil v nekem poljskem listu zanimivo razpravo o tem, kako se na svetu krade. Možno je prepotoval skoro ves svet in zanimal se je, kako tatovi pri poedinih narodih kradejo.

Če pusti človek v indijski džungli hišo na stečaj odprto, kakor je navada, najde vse v nji nedotaknjeno, čeprav se vrne šele čez mesec dni. Če stori to med črni Suaheli, ki so deloma že civilizirani na evropski način, ne bo našel čez mesec dni zrcala na steni ali noža na mizi. Utegne se mu tudi pripetiti, da mu puste zamorci prazno steklenico, v kateri je imel pripravljeno pivo za žej. Če pozabimo zakleniti stanovanje kje na Švedskem ali Norveškem, izgine morda v enem mesecu denar, ležec na mizi. Če pusti človek stanovanje odprto v Franciji, najde čez teden dni prazno celo oklopno blagajno. Na Špankem mu izgine že v 3 dneh ura in druge manjše stvari poleg posode, na Češkoslovaškem najde že drugi dan gole stene, pa tudi polomljeno pohištvo, na Poljskem pa najde že čez eno uro vse stanovanje prebrskano in polomljeno vse, kar se da zlomiti.

Res je, da se krade povsod in vse, toda tatovi ne poslujejo povsod enako. Samo divji narodi tatvin ne poznajo. Američan se enkrat v življenju temeljito pripravi na roparski napad, opleni vagon z dolarji in živi potem počenec do smrti. Francoz vlomi enkrat v petih letih v blagajno in ukrade toliko denarja, da je preskrbljen do prihodnjega vloma. — Španec napade trgovca na samotnem kraju, potem pa hodi ponosno in samozavestno, kakor da se ni nič zgodilo. Da bi si pa žene kradle dan za dnem perilo, ki se suši, da bi si sosedje kradli kokoši iz kurnikov, da bi otroci lomili veje z jablan in da bi ne bilo varno nič, kar ni na debeli verigi, to je tipično poljska lastnost.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

VABILO na VESELICO

1930., v American Slovenian Auditoriumu, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vabi

katero priredi Slov. Pevsko in Dramatično društvo "DOMOVINA" pod vodstvom pe-
vovodja Mr. Končan, v soboto dne 20. sept.

NEUPRAVIČEN STRAH PRED NARKOZO

Strah pred narkozo in njenimi posledicami se loti skoro vsakega bolnika, če mu rečejo, da se mora dati operirati. Pa tudi za zdravnike ni lahek odgovor na vprašanje, ali sme bolnika narkotizirati ali ne.

Ljudje imajo o narkozi (uspavanju) prav čudne in zelo različne nazore. Zato pa je zelo hvalevredno, da je zbral dunajski profesor dr. Breitner prav obsežno statistiko o razmerju med številom v narkozi izvršenih operacij in pa med številom smrtnih slučajev, o katerih pravijo, da jih je zaskrivila narkoza. Potrebne podatke je dobil prof. Breitner od 16 dunajskih bolnišnic, kjer si vse take slučaje natančno zapisujejo.

Statistika 16 dunajskih bolnišnic izkazuje 152.360 v narkozi izvršenih operacij. Izmed vseh teh operiranih bolnikov jih je umrlo le 55 na posledicah narkoze in ne na operacijah samih. Nad 15.000 bolnikov pa so narkotizirali (omamili) le lokalno, a od teh sta umrli le dva.

TAKOJ JIH NAROČITE!

Ravnokar je prejela naša knjigarna dve nove slovenske plošče, ki ste izšli te dni. Obe ste lepi, zanimivi po vsebini in jih bo sigurno vsakdo, ki jih bo naročil prav vesel. Plošči ste: "Jaz pa za eno deklico vem" in na drugi strani "Spomin" št. 25142. Dueta, katere pojeta gdi. Mary Udovich in Josephine Laushe.

"Samo Tebe ljubim" in na drugi strani "Krasna Karolina", št. 25143. Prvi komad je valček, drugi polka, katere proizvaja zelo živahno Hoyer Trio.

Te dva komada bota prinesla v slovenske domove po Ameriki štiri vrlo lepe komade, ki bodo obujali našim ljudem najlepše spomine na mlada leta in obenem jih bodo zabavali ob raznih prilikah. Pišite po te plošče na našo knjigarno in jih naročite dokler so v zalogi. Glejte današnji oglas Columbia na zadnji strani tega lista.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

ka prav lahko zmore in ji ni treba radi tega društva zapustiti. Potrudimo se vsaka nekoliko in Marija nam bo vse bogato poplačala. Pozdrav vsem Slovenkam, posebno članicam Materinega društva.

Ana Kovač, tajnica.

SLOVENCEM V CHICAGO

naznanjam, da zopet izvršujem karpentarska dela, barvam hiše znotraj in zunaj, lepim stenski papir in izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Prodajam vse vrste barve, varniše, stekla za okna in razno železnino za vse potrebe. Rojakom se najtopleje priporočam.

JOHN KOSMACH
1804 W. 22nd Street
Phone Canal 4090
Chicago, Ill.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom v Jolietu, Rockdale in v vsej jolietški okolici naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš zastopnik Mr. John Kramarich, s 1614 Cora Street, Joliet, Ill. Vsem naročnikom in rojakom ga najtopleje priporočamo, da mu grejo na roko in pomagajo širiti katoliški dnevnik Amer. Slovenec. Od njega si lahko naročite in nabavite tudi vse slovenske plošče in knjige iz naše knjigarne. Uprava Amer. Slovenca.

ISKANJE NAFTE V JUGOSLAVIJI

Pred meseci so začeli na planini Majevici okrog 50 km od Zvornika, iskati nafto. Pri prvem vrtanju so že v globini 65 metrov našli naftin vrelec, ki se smatra za glavni vrelec na tem mestu. Na nekem drugem mestu so izvrtali zemljo do 131 metrov globoko. Naj-

Kolar Floral Co.

A. B. KRAMARSIC & J. L. KOLAR

SLOVENIAN FLORISTS

6106 WEST 22nd STREET, CICERO, ILL.
Phone Cicero 1230

Zavod kvalitete in postrežbe od leta 1912.

QUALITY FURNITURE
J. Telser
LOWEST PRICES

Zaloga vse vrste pohištva in Radijev

za gotovino ali na lahke obroke

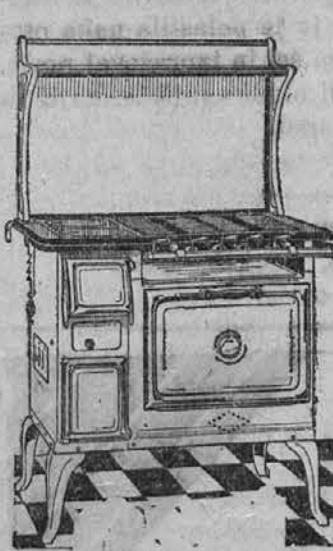
2105-11 WEST 22nd STREET

Telefon Canal 6138

CHICAGO, ILL.

GOVORIMO TUJEZEMSKJE JEZIKE.

Naša trgovina je najstarejša te vrste v naselbin. S pošteno postrežbo in obratom se je naša trgovina razvila, kakor se je. Zadovoljiti v vsakem oziru naše odjemalce, je bil vedno naš glavni cilj, kakor bo tudi v bodoče. Kdorkoli je začel kupovati pri nas — kupuje stalno pri nas, to radi postrežbe, dobrega blaga in radi zmernih cen. — Vabimo i Vas!



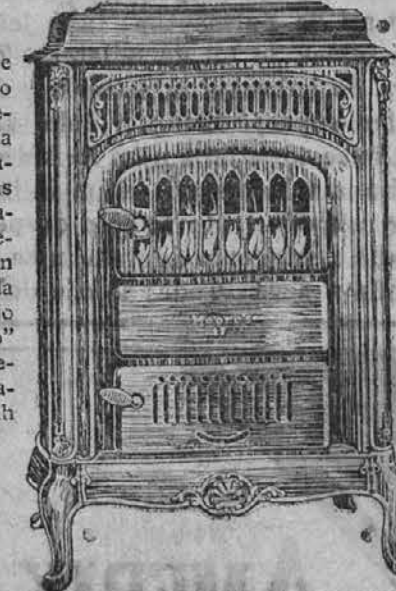
PEČI
takozvane "BUNGALOW PORCELAIN PEČI".
ki imajo poseben prostor na koncu za kurjavo s premogom, na drugi strani pa s plinom. Prav moderna in praktična peč. Oglejte si jo v naši trgovini. Te peč prodajamo sedaj za izredno nizko ceno. Poslužite se te prilike. Sedaj posebna cena:

\$54.50

SEDAJ
je čas, da mislite na zimo, ki bo kmalu tukaj. Prekrbite si peč, da bo grela vaše stanovanje. — Pri nas najdete veliko zalogo vseh vrst peč, razne barve in cen. — Dovolj, da oložite na peč ki jo želite malo "aro" in peč Vam pošljemo, ko je .bote rabili. Prodajamo jih po kakovosti od

\$9.95

NAPREJ.



VELIKA IZBIRA

kuhinskega pohištva — miz in stolov. Posebno kuhinjskih miznih sestavo, kakor ga vidite na sliki. Trdno delani po najboljši topoklicni zanesljivi firmi, ki svoje izdelke garantira. Te vrste kuhinjske sestave dobite pri nas, pet komadov od

\$17.95
NAPREJ.



A. GRDINA IN SINOVI

Trgovina Pohištva in Pogrebni Zavod

6019 S. Clair Ave.—1053 E. 62nd St., Cleveland, O.

Za vse naša podjetja odgovarja en telefon

HENDERSON 2088

Furniture, Radio, Victrolas, Records, AMBULANCE.

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite naš podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

Telefon: 377-J — 4080-W.

MI

izterjavamo račune trdk, posameznikov in korporacij ter imamo pri tem pred očmi, da izvršimo opravilo v obojestransko korist.

Merchants & Miners Bank

CALUMET, MICH.

Podružnice:

HECLA ST. LAURIUM, SIXTH ST. RED JACKET
Premoženje čez \$5,000,000.

REVMATIZEM ODPRAVLJEN

NOVO IN USPEŠNO ZDRAVLJENJE

Tisoči so zadobili zdravje



Zdravniško vedo v Nemčiji po pravici občudujejo in priznavajo vsi narodi, kakor smo ji tudi mi dolžni hvalo za zdravilno moč medicini, ki domačo zdravje milijonom trpečih. Slavn nemški zdravnik in znanstvenik, Dr. Otto, je nedavno odkril uspešno zdravilo "RHEUMADOR", ki odstrani vsako vrsto revmatizma hitro in popolno, brez ozira, kakšnega značaja je, ali kako dolgo že trpite na njem. "RHEUMADOR" zdraviljenje gre popolnoma na dno bolezni in uniči revmatične bakterije, ki vam povzročajo bolečine in muke.

Strahovite bolečine v sklepih, mišicah, živcih, kosteh, hrbtu, otekline, trganje po živcih, in njih vnetje, irganje v ledjih, okorelost, bo odstranjeno iz vašega telesa po nekajkratni uporabi. Kako veselje bo za vas, ko boste zopet se počutili zdravega, oproščene muke in bolečin in boste zmogli delati celi dan. Cena za celo zdravljenje je samo \$3.00. Uspehi garantirani, ali se povrne denar.

NE POŠILJATE DENARJA V NAPREJ, ampak samo izrežite ta oglas in ga pošljite s svojim naročilom takoj. Za zdravljenje, \$3.00, boste plačali pismonoši, ko vam ga bo prinesel.

CHICAGO MEDICAL LABORATORY

1723 NN. Kedzie Avenue Dept. 5 Chicago, Ill.

PALACZEV POGREBNIŠKI DOM

Naša postrežba je brezplačna, kar se tiče rabljenja naše mrtvašnice. — Smo na razpolago Chicagi, Ciceri, Berwyn in vsem predmestjem. — Prevažamo umrle osebe iz vseh delov mesta v našo mrtvašnico. — Cene nizke, postrežba točna. — Automobili na razpolago za vse slučaje.

FRANK E. PALACZ

Registrovani embalmier

Tel. Canal 1267. Res. Rockwell 4882

1916 W. 22nd St. near Lincoln, CHICAGO, ILL.



SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

PETO POGLAVJE.

Tomova prisega.

Kakor okamenel sem nekaj časa stal osupel od groze in strmel v mrtvo obličje svoje matere. Nato sem se sklonil, da bi jo vzdignil, in sem videl, da je bila zabodena skozi prsa, zabodena z mečem, ki sem ga nosil v roki.

Sedaj sem vse razumel. To je bilo delo tistega španskega tučca, katerega sem bil srečal, ko je bežal od kraja umora, in ki je iz hudobnosti ali iz kakega skrivnega vzroka skušal umoriti tudi mene, ko je doznal, da sem sin njemu znane matere. In ta vrag je bil v mojih rokah, in zato, da bi se bil sešel z Lilijo, sem ga pustil, da je ušel mojemu maščevanju, meni, ki bi bil — da bi bil vedel vse — ravnanj z njim, kakor ravna anahuški svečeniki z žrtvami svojih bogov. Sedaj sem razumel vse in pretakal solze sočutja, togote in sramote. Nato sem se obrnil in stekel kakor blazen proti domu.

Pri vratih sem nameril na očeta in brata Geoffreya, ki sta baš prijezdila s trga v mestu; z mojega obraza sta razbrala, da se je moralo nekaj strašnega prigraditi, kajti vprašala sta me oba v eni sapi:

"Kaj pa se je zgodilo?"

Trikrat sem pogledal očeta, preden sem mogel izpregovoriti, ker sem se bal, da ga tudi udarec ne bi umoril. Ker pa sem končno moral govoriti, sem se obrnil proti bratu.

"Mati leži umorjena tam na vinogradskem griču. Neki Španec jo je umoril, Juan de Garcia po imenu." Ko je oče slišal te besede, mu je obraz prebledel, kakor da bi ga srce močno zabolelo, odprl usta in zamolkel glas se mu je izvil iz prsi. Zda se pa je položil roko na sedelski gumb, vzdignil duhu podoben obraz kviško in rekel:

"Kje je ta Španec? Ali si ga ubil?"

"Ne, oče. Nameril je name blizu parka, ko pa je izvedel od mene, kako mi je ime, me je hotel umoriti. Branil sem se z gorjačo, ga užgal in premlatil, da je imel dovolj, ter sem mu vzjel meč."

"No in potem?"

"Sem ga pustil, ker takrat še nisem vedel, kakšen zločin je izvršil nad materjo. Pozneje vam povem vse!"

"Ti si pustil, da je ušel, sin! Ti si pustil, da je Juan de Garcia ušel! Potem, Tom, bo di božje prokletstvo nad teboj, dokler ga ne najdeš in ne dovršiš, kar si danes pričel."

"Nikarte me proklinjati, oče, saj me že moja vest dovolj proklinja. Rajši obrnita konja in jezdit v Yarmouth; tam leži njegova ladja in tje kaj je bil odšel pred dvema urama. Mogoče ga vseeno še dobite, preden razvije jadra in odpluje."

Brat in oče sta brez vsake nadaljnje besede zasukala svoja konja in v polnem diru oddirjala v zgrinjajočo se temo.

Jezdila sta v takem diru — konja sta bila dobra — da sta dospela v malo več kot pol-druhi uri do Yarmoutha; taka ježa je hitra. Toda ptiček je bil že odletel. Zasedovala sta ga do nabrežja in doznala, da se je bil nedolgo poprej vkrcal v čoln, ki je čakal nanj, in se odpeljal z njim na ladjo, ki je bila zasidrana v ladjestaji, ki pa je imela večina jader razpetih. Ko je čoln dospel do ladje, je ladja neutegoma odplula in se je sedaj že izgubila v noč! Tedaj je oče dal razglasiti,

da plača dve sto zlatov nagrade oni ladji, ki bi ujela Španca; dve ladji sta mahoma odpluli na pot, vendar je niste našli, ker je bila že pred jutrom daleč pred njimi na potu čez morje.

Čim sta oče in brat oddirjala, sem sklical hlapce in druge posle ter jim povedal, kaj se je bilo dogodilo. Nato smo se podali na pot s svetilkami — v tem se je bilo že stemnilo — in dospeli do goščave, kjer je ležalo truplo moje matere. Jaz sem se mu prvi približal, kajti poslov je bilo strah; a tudi mene se je polotil strah, dasi ne vem, zakaj bi se je bal sedaj, ko je bila mrtva ona, ki me je tako srčno rada imela. Vem pa dobro, ko sem dospel do mesta, kjer je ležala, in sem videl dvoje oči, ki so se svetile proti meni, ter slišal pokanje grmovja, ko ga je nekaj lomilo, bi se bil skoraj sesedel od strahu, dasi sem dobro vedel, da je bila samo lisica ali tavajoč pes, ki se je priklatil na kraj smrti.

Vseeno sem šel naprej, poklical ostale, naj gredo za menoj; konec vsega je bil, da smo položili materino truplo na vrata, ki smo jih bili doma sneli s tečajev, in jo nesli poslednjikrat na njen dom. Tista steza je meni še dandanes grozljiva. Dobrih sedemdeset let je že tega, kar mi je umrla mati, umorjena od svojega bratrance Juana de Garcia, vendar vzlic temu, da sem star in utrjen zoper take prizore, ne hodim rad ponoči sam po tisti stezi.

Brez dvoma je bila domišljija, ki nam dostikrat čudno zaigra, kar se mi je pripetilo komaj pred dobrim letom; šel sem nekega večera v novembru nastavit zanke ključavničarju, ko sem slučajno šel mimo onega velikega hrasta; prisegel bi bil, da sem videl ves dogodek še enkrat. Videl sem sebe, kako sem kot mlad fant z ranjeno roko, ki mi je bila še vedno obvezana z Lilijinim robcem, počasi lezel po pobočju griča nizdol, za menoj pa so se pomikali štirje posli, težko hropeč pod svojim bremenom. Slišal sem šumenje reke in vetra, ki je pred sedemdesetimi leti šepetal po trstju. Videl sem pooblačeno nebo, na njem tu pa tam sinje lise, in medlo svetlobo, ki se je svetila na belem bremenu, ležečem na vratih, in na rdeči madež na njenih prsih. V resnici sem slišal samega sebe, ko sem govoril stopajoč naprej s svetilko v roki in opozarjal posle, naj se zavoljo strmine drže na desno, in čudno mi je bilo poslušati moj glas, kakoršen je bil v mladih letih. Da, da, bile so zgolj sanje; vendar smo ljudje taki sužnji bojazni svoje domišljije, da zavoljo mrtvih celo jaz, ki sem skoraj že v njihovem krogu, ne grem ponoči rad po tisti stezi.

Naposled smo dospeli s svojim bremenom domov, kjer so ga prevzele ženske z jokom, da opravijo svojo nalogo pri njem. Sedaj sem moral tešiti ne samo svojo žalost, ampak tudi tolažiti sestro Marijo, katere je skoraj blaznela od tuge in groze. Krčevito je ihtela toliko časa, da se je je polastila neka otopenost; tedaj šele sem šel in izpraševal posle, ki so sedeli v kuhinji okoli ognjišča, kajti tisto noč ni šel nikdo spat.

(Italijani)

"Amer. Slovenca" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!



Dve najnovejši plošči

25142—Jest pa za eno deklico vem,
Spomin, dueta, pojeta gđ. Mary Udovich
in Josephine Laushe75c

25143—Samo Tebe ljubim, valček,
Krasna Karolina, polka, igra Hoyer Trio.....75c

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

25100-F Zagorski zvonovi, narod. pesem,
Vsi so prihajali, nar. pesem; poje A. Šubelj.....75c

25101-F-Bleški valovi, valček,
Lepa Josefa, polka, harmonika, Špehek.....75c

25102—Morje adrijansko, pevsko društvo Zora,
Ciciban, bariton Ant. Šubelj75c

25103—Moj očka ima konjička dva,
Urno stopaj; Špehek in sin, harmonika.....75c

25104-F—Gozdič je že zelen,
Po gorah je ivje, petje Udovič in Lavše.....75c

25105-F—Kak ribcam dobro gre,
Ciganski otrok, petje, Udovič in Lavše75c

25106-F—Al' me boš kaj rada imela,
Ljubca moja, kaj si strila, petje, sestr. Mihilič.....75c

25107—Dobro jutro, ljubca moja,
Ko dan se zaznava, žensko petje, duet.....75c

25108—Od kje si dekle ti doma, valček
Zgaga polka, Lovšin, harmonika75c

25109—Je pa davi slanca padla
Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madic.....75c

25110—Ljubca, kod si hodila,
Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madic.....75c

25111—Leži, leži ravno polje,
Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina".....75c

25112—Oh, ura že bije, duet,
Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše.....75c

25113—Iz dolenskih gor, polka,
25114—F—Dekleta v kmečki brivnici,
Pridi sveti Martin, Adria in Dajčman.....75c

25115—F—Jest pa eno ljubco imam,
Imam dekle v Tirolah, Udovich in Lauše.....75c

25116—Dobro srečo za kravo rdečo,
Zivela je ena deklica, Adria-Dajčman.....75c

25117—Selsko veselje,
Ljubca je videla, ženski duet75c

25119—K oknu pridi, Zora Ropas in A. Šubelj,
S'noč sem pri eni hiši bil, R. Banovec in A. Šubelj.....75c

25120—Pod okence pridem, Ropas in Šubelj,
Ko so fantje po vasi šli, Ropas-Banovec-Šubelj.....75c

25122—Tam za goro zvezda sveti,
Naša kri, moški kvartet Adria z Dajčman godbo.....75c

25123—Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo,
Planinarica, pevski zbor Domovina75c

25124—Moji tovariši so me napravili,
V Šmihelu jaz hišo imam, duet Udovič in Lauše.....75c

25125—Dober večer, ljubo dekle,
Moja kosa je križavna, duet Banovec in Šubelj.....75c

25126—Vetrček po zraku gre,
Kaj sem prisluzil, Udovich in Lauše75c

25127—Brez cvenka in brez soli,
Predpustna, kom. scene, pevci Adrije, Hoyer trio.....75c

25128—Katarina, polka,
Moja ljubca, valček, Hoyer trio75c

25129—Gozdni valček,
Veseli godec, polka, igra Hoyer trio.....75c

25130—Velikonočna, 1. in 2. del, duet, moški in ženski gl.....75c

25131—Lovska,
Kdor hoče furman bit, ženski duet75c

25132-F—Na morju, 1. in 2. del, pojejo pevci Adrije,
igra Hoyer Trio75c

25133-F—Prodana nevesta,
Oj dobro jutro junfca75c

25134-F—Kranjski Janez v New Yorku, 1. in 2. del, zelo
zanimivo in humoristično75c

25135-F—Večerni valček,
Hopsasa polka, Hoyer Trio75c

25136-F—Po gorah grmi in se bliska, duet,
Na klopici sva sedela, duet75c

25137-F—Tam kjer lunica, narodna, Vičar tenor,
Škrjanček, narodna—Vičar tenor75c

25138—Vesela Urška, valček,
Ribčan Urban, polka, Hoyer Trio75c

25139—Kadar boš ti vandrati šu ..., duet,
Uspavanka, duet, gđ. Loushe in Udovič.....75c

25140—Pleničice je prala,
Kaj mi nula planinca, duet, gđ. Louše-Udovič.....75c

25141—Žabja svatba,
Kukovca, na obeh straneh, pojo pevci Adrije in
John Pluth jih spremlja na harmoniko.....75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošiljamo.

Naročilom priložite potreben znesek. Pri naročilih manj

kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino.

Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošilja-

mo tudi po Č. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za

stroške 20c od pošiljatve. — Naročila blagovolite poslati na

ravnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Grom in toča.

In zagrmelo je v mestu "zlatih vrat", San Francisco, in zagrmela je Mrs. A. Markovich, in ko hudo zagrmel, se za grmenjem vsuje enako huda toča, in ta toča naj bi se vsula na "leadvillskega nepridiprava" in "politikaše in hinavce njegove vrste," in toča je bila tako huda — v Leadvillu seve — da je od samega veselja nad "čofanjem" Mrs. Mary Supan v Woodwardu, Iowa, razobesila rdeče fance in to veselje sporočila tudi v Prosveto.

He, he. Naj bo na obe strani povedano, da v naših gorah še ni bilo nikoli nobene toče, najmanj takrat, ko je zagrmela Mrs. A. Markovich. Mr. A. Grdina je govoril v San Franciscu. Bojevita Mrs. Markovich je sporočila v Prosveti, da je žalostno za moža, ako veruje — da je od samega veselja predsednik katoliške jednote je g. Grdina govoril o razmerju Slovencev do vere, katoliške vere, in če govori o coprnijah, se to nanaša pač na versko naziranje, na vero, in vsaj jaz še nisem nikjer bral, da bi bil kdo govoril o kakih političnih coprnijah. Ali je g. Grdina v mestu San Francisco govoril o — politiki? Saj se poznamo, in nismo enoletni zajci, in vemo, kako je, ako postane kaša prevročna.

Mrs. A. Markovich meni, da "bi bil jaz njegovo ime omadeževal", in naj tudi naši čitatelji vidijo, kakšna je. Tako-le se sama fotografira:

"Naj Trunku tudi naznamim, da verujem v Boga, hodim v cerkev in sem svoje otroke izsolala v katoliški šoli. Ne verujem pa v tisto, kar uči Trunk svoje podrebnike, ker imam preveč izkušenj iz Ely, Minn., kjer sem živela 13 let in tudi mnogo delala za cerkev. Tamonjši Slovenci mu tudi lahko povedo, da sem jaz več kot preveč ugajala tistemu pristu, ki je še danes tamkaj in sem ves svoj čas žrtvovala za cerkev in delala duhovnu uslugo. Vse to je bilo "za božji lon". Torej nisem tako slaba oseba kot me on skuša prikazati."

Srečni ljudje, ki vejo toliko "dobrega" povedati o sebi. Šmentana pa je roba le v tem, da pride vse enkrat na neko tehtnico, in tam se bo pokazalo tudi, kaj je bila tista enako šmentana — coprnija. Šment je tudi, da toča pobije navadno tam, kjer zagrmel, vsaj v Leadvillu ni prav nič pobitega po kaki toči.

Sodba o sedanjih Rusiji.

Govorimo o ruskem problemu. Po vsej pravici. Problem obstaja in se razvija pred našimi očmi. Kaj sličen svet še ni videl. Kdo naj presoja ta problem? Gotovo ga more premotriti le kak narodni ekonom. Narodna ekonomija obsega celo vrsto vidikov, od katerih se noben ne sme prezreti. Sodijo tudi drugi, pač vsak iz svojega stališča.

Tudi romanopisec H. G. Wells je napram poročevalcu izrekel sodbo. Kot 'pojav iz take strani je zanimiva. Glasi se:

"To so obžalovanja vredni ljudje!" je odvrnil Wells s sočutno kretnjo. Med dvema ekstremoma nihajo sem in tja — med filozofijo 18. stoletja in med moderno tehniko 20. stoletja. Sovjetska Rusija — Rousseau in Fordov avtomobil! Ali je vobče mogoče v državi, ki ima za seboj celo vrsto napol dobrih letin, uničujoče suše in katastrofalne žetve, uganjati na podlagi moderne tehnike zgrajeno in temu odgovarjajoče poljedelstvo? Mi-

lijoni ljudi beračijo, nštetih tisoči pa stradajo. Zgodovina Rusije je nepretrgan neskonni beg pred šibo lakote."

Najmanj bo treba še dolgo dobe, da čas prikaže, kaj je na problemu pravih, in kaj napačnega, ko teoretično presojanje niha zdaj sem, zdaj tja. Praksa je najboljša rešitev vsake teorije.

Vlačenje iz mlake.

G. Anton Mravlje je pred časom smatral za vrlo važno zadevo v času sedanje delavske mizerije, da zapiše dolgo storijsko o kaplanu in Urški in razklanih hlačah in šivanju teh hlač in laterni in še več sličnih rečeh. Očividno je mislil, da se bodo delavci kar trumoma začeli organizirati in boriti proti brezdelnosti, ko bo on potisnil "moje brate" v mlako. Taka naravnost smešna stvar zasluži pač le bolj smehen odgovor. Zda prav, da jaz ne bom mogel potegniti svojih bratcev iz mlake. Ni treba, g. Mravlje. S takimi storijskimi ne morete potegniti koga v kako mlako, le sebi se ošpricate. Moje "vlačenje iz mlake" imenujete "napad na poštenih ljudi". Ali Vi ne napadate celega stanu s takimi storijskimi o razklanih hlačah? Silno ste občutljivi na sebi, pri drugih pa ni videti take tankosrčnosti.

Svetujete, da naj bi jaz pisal o delavskem vprašanju. Vem, kaj in kako delam, hvaleži se nočem. Čemu ne pišete Vi o tem perečem vprašanju brezdelja, ko pišete storijske o razklanih hlačah? Ako le hlačkaj razumete o delavskem vprašanju, bote vedeli, da je pri tem najvažnejše vprašanje o naziranju, vprašanje o ideji. Očividno ste materialist pri naziranju. Svobodno Vam. Govorite o Bogu in bogovih, toraj niti ne pojmite božje ideje na sebi, dalje govorite, da mi duhovniki "držimo trpina v vertgah verskih zmot," toraj zahtevate od nas, da naj mi pustimo idealno, versko naziranje pri reševanju trpina in se pridružimo vašemu materialističnemu naziranju pri tem problemu. Tega ne bote dočkali, ker to, kar Vi imenujete zmote, smatramo mi za resnico, in to, kar Vi imate za resnico, je v naših očeh zmota.

Kolikor smo duhovniki poklicani pri delavskem vprašanju, bomo storiili in storiimo v vrste materialistov in atevstov se pa nikoli ne bomo podali, dokler nas Bog ohrani in pri zdravi pameti.

Ne napadajte, in nihče vas ne bo — napadal.

Samo cent in pol stane "Amerikanski Slovenec" naročnike dnevno in vendar koliko zanimivo in koristnega berila na dan, njem za ta cent in pol.

5 dni na oceanu

PREKO CHERBOURG

6 DNI PREKO BREMEN

Potujte v in iz

JUGOSLAVIJE

na najhitrejših parnikih, kar

lik plove

BREMEN

in

EUROPA

ali na znanem ekspres-

nem parniku

COLUMBUS

Za navodila vprašajte svojega

lokalnega zastopnika ali

NORTH GERMAN

LLOYD

130 W. Randolph St.

Chicago

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEZ

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.